

O AGRESIVNOSTI

Agresivnost postoji kao jedan od oblika ponašanja i kao biopsihosocijalni motiv.

Agresivno ponašanje ima različite forme ispoljavanja. Može se izražavati na otvoren i prikriven način.

Otvoreno izražavanje agresivnosti određuje se „kao direktan čin sukobljavanja među decom koji uključuje fizičko nasilje“.Deca koja se ponašaju otvoreno agresivno imaju niži nivo agresivne tolerancije od dece koja izražavaju prikrivene oblike agresivnosti.

Bežanje od škole ili od kuće, podmetanje požara,krađe i sl. pripadaju skrivenim oblicima ispoljavanja agresivnosti. Deca koja se ponašaju prikriveno agresivno anksiozna (napeta) su, nedruštvena, nepoverljiva prema drugima, a istraživanja pokazuju da ova deca nemaju dovoljan stepen podrške svojih roditelja.

Reaktivna i proaktivna agresivnost.

Reaktivna je ona koja se javlja kao reakcija deteta na neku spoljašnju situaciju, događaj ili nečije ponašanje koje može biti zaista preteće ili ih dete takve doživljava. Istraživanja pokazuju da su deca koja ispoljavaju reaktivne oblike agresivnosti oprezna, nepoverljiva i sklona traženju i pronalaženju neprijatelja u svom okruženju. U slučaju kada deca namerno i planirano koriste agresivno ponašanje za postizanje određenog cilja, to se naziva proaktivna agresija. Istraživanja vezana za sklonost dece da ispoljavaju agresivnost u proaktivnom obliku pokazuju da su ova deca samouverena i da očekuju da će ishod njihovog agresivnog ponašanja biti „pozitivan“, odnosno da će na taj način postići neke svojih ciljeva. Istovremeno, ova deca očekuju da će im agresivni postupci pomoći da se osećaju vrednijima ako savladaju drugu decu koju će potčiniti. Za njih je agresivno ponašanje - ponašanje koje se "isplati".

Kada agresivno ponašanje narušava društvene odnose, prijateljstvo ili pripadnost grupi, ili verbalne pretnje i druge radnje izazivaju štetu sa ciljem isključivanja i odbacivanja pojedinca iz vršnjačke grupe, govorimo o agresivnosti u oblasti vršnjačkih odnosa (socijalna agresivnost).

Instrumentalna agresivnost detetu koje se ponaša nasilno obezbeđuje „nagradu“ ili „prednost“ koja je povezana sa patnjom deteta koje je zlostavljano.

Agresija kao biopsihosocijalni motiv omogućava detetu da se odbrani od mogućih pretnji. U ovom slučaju, agresivnost je sastavni deo mehanizama koji omogućavaju opstanak. Pitanje na koje nije lako odgovoriti je: kada agresivnost prestaje da bude adaptivni mehanizam, a kada poprima destruktivne oblike?

Razni društveni uticaji tokom života „oblikuju“ dečju agresivnost i svi ti uticaji (u zavisnosti od njihovih karakteristika) pomažu ili ne pomažu detetu da upravlja svojim agresivnim postupcima. Ako deca ne usvoje društveno prihvatljive načine za postizanje svojih ciljeva ili rešavanje konflikata, mogu postati povučena i defanzivna u vršnjačkim odnosima ili, naprotiv, agresivna u postizanju svojih ciljeva i rešavanju problema.